

Motion till riksdagen 2019/20:3571

av Gudrun Brunegård m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2019/20:127 Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillgodose en förstärkt rätt för elever från alla nationella minoriteter att utveckla sin kultur och sitt språk, liksom samiskan nu får, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad flexibilitet i regelverket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen avslår förslaget att fjärrundervisning endast ska ske med elever som befinner sig i lokaler som skolan disponerar.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skollagens 22 kap. 9 § och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skollagens 22 kap. 11 § och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stryka andra stycket i skollagens 22 kap. 20 § och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om distansundervisning även i vissa praktiska ämnen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Propositionen innehåller förslag som innebär utökade möjligheter att använda fjärrundervisning och distansundervisning. Fjärrundervisning ska få användas bl.a. om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller skollagens krav på legitimation och behörighet och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan eller om elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att närundervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen. Distans-

undervisning ska få användas för en elev som inte kan delta i närundervisning på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik och, i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, även för en elev som av andra särskilda skäl inte kan delta i närundervisning. Propositionen föreslår också utökade möjligheter till entreprenad.

Kristdemokraterna välkomnar att propositionen ger ökade möjligheter att använda fjärr- och distansundervisning. Det bidrar exempelvis till att elever i glesbygd kan få undervisning av en behörig lärare utan att behöva pendla långa sträckor. Elever med samiska som modersmål får bättre möjlighet att få sin rätt till undervisning på modersmålet tillgodosedd. Genom att regleringen om samiska flyttas från förordning till lag stärks denna rätt. Kristdemokraterna menar att denna förändring även ska gälla för övriga nationella minoritetsspråk. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Fjärrundervisning, som enligt den föreslagna definitionen innebär att lärare och elever ska vara åtskilda i rum, borde kunna kombineras med vanlig närundervisning, så att läraren samtidigt ska kunna ha några elever i samma klassrum och några på videolänk. Med de begränsningar som den föreslagna lagstiftningen innebär, ska en lärare som ger fjärrundervisning sitta i ett eget klassrum och ha ett antal elever i ett annat klassrum, med handledare, vilket innebär ett ineffektivt resursutnyttjande. Kristdemokraterna anser att regelverket borde medge större flexibilitet, exempelvis att kombinera olika undervisningsformer.

Vi avvisar förslaget att fjärrundervisning endast ska ske med elever som befinner sig i lokaler som skolan disponerar. Uppdelningen mellan fjärr- och distansundervisning är ett problem. Det finns olika anledningar till behovet att få fjärr- eller distansundervisning: undervisning som tillhandahålls från en annan ort för att den lokala skolan saknar expertis i ämnet, exempelvis hemspråk, stödinsatt distansutbildning – komplettering av den reguljära utbildningen på grund av särskilda behov eller omständigheter, och reguljär distansutbildning – planerad del i utbildningen, avsedd för alla kursens elever. En flexiblare lagstiftning borde öppna för elever som av fysiska, psykiska eller andra skäl har beviljats distansundervisning att när det är lämpligt delta i fjärrundervisning från hemmet eller en annan plats.

Kristdemokraterna tillstyrker också förslaget om att distansundervisning kan användas som stöd under perioder eller under hela utbildningen i de fall det bedöms vara lämpligt. Vi understryker vikten av att eleven ska ha möjlighet att när som helst övergå/återgå till ordinarie undervisning. Skolan ska stödja eleven i detta.

I 22 kap. 9 § skollagen föreskrivs att anordnaren måste ha förutsättningar (exempelvis elevunderlag) för att bedriva reguljär distansundervisning. De kraven gör att mindre skolor som vill använda distansundervisning som en särskild insats till enstaka elever med extra stödbehov inte kommer att kunna utföra detta själva, utan tvingas lägga ut det på entreprenad. Det vore en olycklig utveckling, då det äventyrar elevens koppling till lärare och skola. Kristdemokraterna förordar att det i denna paragraf görs explicit att detta krav gäller enbart för utbildningar som är avsedda att ha distansundervisning som en reguljär del.

I 22 kap. 11 § skollagen föreskrivs att distansläraren ska ha regelbunden direktkontakt med eleven när distansundervisning används. Detta bör ytterligare preciseras.

I 22 kap. 20 § skollagen föreskrivs att kommuner inte behöver betala det tilläggsbelopp som lämnas för elever som har ett omfattande behov av stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning, om det innebär betydande ekonomiska svårigheter. Denna bestämmelse riskerar att öppna en smitväg för kommunen med avsevärd potential för

problem och bristande likabehandling. Kristdemokraterna föreslår att stycke två stryks. Detta bör ges regeringen till känna.

Kristdemokraterna menar vidare att även vissa praktiska ämnen, vilka i propositionen inte omfattas av möjligheten till distansundervisning, ska kunna omfattas av distansundervisning. Ämnen som musik och bild skulle, åtminstone delvis, kunna utföras på distans.

Kristdemokraterna tillstyrker förslaget om att fjärrundervisning i modersmål ska kunna ges till elever i förskoleklass och understryker vikten av att det finns handledare närvarande och att utbildningsformen utvärderas.

I den nationella försöksverksamhet som bedrivs i Torsås kommun kombineras i dag fjärr-, distans- och närundervisning i olika utbildningsmoment, med individuell fjärrundervisning kombinerad med digitala korrespondensstudier och närundervisning vad gäller naturvetenskapliga laborationer. Mentorerna följer upp studieresultat och ger psykosocialt stöd då det behövs. Modellen har visat sig vara framgångsrik, både för utlandssvenska elever, elitidrottare och elever med olika funktionsnedsättningar. Med de förändringar som föreslås i denna motion skapas förutsättningar för en fortsättning och även för andra aktörer.

Gudrun Brunegård (KD)

Acko Ankarberg Johansson (KD)

Pia Steensland (KD)

Cecilia Engström (KD)